

**ІНТЕРАКТИВНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЧИННИК ПЕДАГОГІКИ
ПАРТНЕРСТВА (НА ПРИКЛАДІ
ПІДРУЧНИКА О. ПОМЕТУН, Ю. МАЛІЄНКО,
Т. РЕМЕХ «ДОСЛІДЖУЄМО ІСТОРІЮ І СУСПІЛЬСТВО».
ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС. 5 КЛАС)**

У дослідженні систематизовано різні типи інтерактивних завдань; визначено поняття «інтерактивні завдання», «педагогіка партнерства».

***Ключові слова:** інтерактивні завдання, педагогіка партнерства, інтегрований курс.*

Different types of interactive tasks are systematized in the study; the concept of «interactive tasks», «pedagogy of partnership» is defined.

***Keywords:** interactive tasks, pedagogy of partnership, integrated course.*

Вступ. У 2022/2023 навчальному році починається новий етап чільної освітньої реформи «Нова українська школа»: реалізація Концепції НУШ у базовій ланці загальної середньої освіти. Місія нової української школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти й можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками [5, с. 14-15].

Виклад основного матеріалу. Педагогіка партнерства – поняття полісемантичне: це освітні практики й частина загальної формули НУШ, взаємодія всіх учасників освітнього процесу та ресурс модернізації української школи. Як новітній освітній чинник зумовлює особливі вимоги до навчальної літератури. Відтепер одним із маркерів модельних начальних програм і сучасних підручників стає їх відповідність принципам педагогіки партнерства.

Дослідниці О. Пометун, Ю. Малієнко, Т. Ремех, обираючи формат майбутнього підручника, розуміли необхідність поєднання трьох трендових складників модерної української школи: освітня інтеграція, учнівське дослідження (компетентнісна основа) та педагогіка партнерства. Власне тому, вже у зміст модельної навчальної програми О. Пометун, Ю. Малієнко, Т. Ремех, П. Мороза «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 клас

(інтегрований курс)» були імплементовані зазначені складники [4].

Реалізація мети і завдань курсу можлива лише за умови застосування активних та інтерактивних методів навчання, коли діти є суб'єктами навчання: виконують творчі завдання, беруть участь у діалозі, дискусії, ставлять запитання одне одному та вчителю. Уроки інтегрованого курсу можуть бути подібні дослідницькій лабораторії чи дискусійному клубу, де кожний учень/учениця має змогу індивідуально чи в групі дослідити суспільні й історичні явища та процеси, висловити власну позицію, поміркувати вголос, поділитися враженнями та особистим досвідом [4].

Наскрізна реалізація ідеї педагогіки партнерства здійснена авторками підручника через систему контекстних інтерактивних завдань. Останні розглядаються нами як спосіб організації дітей, вчителів і батьків, заснований на їх діяльній взаємодії у процесі пізнання історії та суспільства. Така комунікативність сприяє дослідженню п'ятикласниками/п'ятикласницями минулого й сьогодення, створенню умов для формування їх громадянської активності та соціалізації.

У підручнику запропоновані різні типи інтерактивних завдань, які ми систематизували в умовні групи. Наведемо їх приклади [2].

1. Наскрізнi рубрики: «Обговоріть у класі», «Досліди», «Поміркуйте» запрошують учнів/учениць до колективного обговорення, пропонують попрацювати самостійно, в парах чи групах, зробити власні маленькі відкриття і віднайти відповіді, яких немає у текстах і які в кожного і кожної можуть виявитися різними.

2. Комунікативні завдання (інтерв'ю, обговорення питань з друзями, близькими тощо)

- Як ти себе ідентифікуєш з людьми твого оточення (родичами, друзями тощо)? Запиши свої міркування й обговори з близькими тобі людьми.

- Візьми інтерв'ю у 2–3 людей твого оточення за запитаннями: Яка подія минулого має для них особливе значення? Яку подію в житті країни вони вважають найвизначнішою? Запиши назви цих подій у зошит. Порівняй отримані відповіді і подумай, чому вони різні.

- Відвідай шкільну (місцеву) бібліотеку та візьми інтерв'ю у бібліотекарки/бібліотекаря і кількох відвідувачів. З'ясууй: скільки книжок у шкільній бібліотеці; з яких тем книжок більше; як вони

розміщені на полицях; які з них призначені для твого віку; якими книжками цікавляться учні різних класів тощо. Напиши про це короткий звіт.

3. Вправа «Обери позицію» (наприклад, вчителя/вчительки)

- Як ти поясниш молодшим школярам різницю між роком, десятиліттям, тисячоліттям?

- Сформулюй запитання про історико-географічний регіон і запропонуй однокласникам/однокласницям на нього відповіді.

4. Учнівські дослідження

- Працюючи в парах, назвіть умовні позначки, використані в легенді історичної карти «Русь-Україна за правління Ольги і Святослава». Скориставшись пропонованим інструментом, з'ясуйте, яку інформацію про нашу державу у давні часи можна отримати з позначок і легенди карти.

- Опрацюй текст, обговорюючи з однокласниками / однокласницями в групі такі запитання: 1) Які галузі української культури підтримував Василь Симиренко? 2) Які писемні джерела набули поширення завдяки Василю Симиренку? 3) Які з названих діячів української культури були тобі відомі, а чий імена є новими? З яких джерел ти зможеш про них дізнатися? 4) Чому діяльність Василя Симиренка була важливою для розвитку української культури?

5. Творчі завдання

- Придумайте у групах заголовки медіатексту для інтернет-публікації про подію, яка відбулася в класі або школі. Визначте, кому адресоване ваше повідомлення. Про що в ньому йтиметься? Порівняйте ваші ідеї з думками інших. Чи однаковими будуть ваші медіатексти? Чому?

6. Прогностичні завдання

- Обговоріть у групах, як зміниться школа через 10 років. Спробуйте передбачити, що вивчатимуть учні/учениці, як працюватимуть діти під час навчання. Презентуйте свої відповіді однокласникам/однокласницям. Пам'ятайте, що ваші припущення мають бути обґрунтованими.

Виконуючи інтерактивні завдання, дитина стає повноправним, активним і свідомим учасником педагогіки партнерства, здатним формувати і ділитися власним пізнавальним і життєвим досвідом [3, с. 90].

Актуалізуються й вимоги Державного стандарту базової середньої освіти щодо здатності дитини моделювати свою поведінку як активного і відповідального члена громадянського суспільства, який знає основи права, добре обізнаний із змістом прав людини та вміє їх захищати у правовий спосіб, формувати

та обстоювати свою громадянську позицію щодо локальних та глобальних питань [1].

Висновки. Нова українська школа базується на педагогіці партнерства, формує сучасний комунікативний простір, сприяє постійній і різнобічній взаємодії між учасниками/учасницями освітнього процесу. Зрозуміло, цього можна досягти за умов, якщо кожен пам'ятає про рівність, партнерство, взаємоповагу.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт базової середньої освіти. (2020). Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>.

2. Досліджуємо історію і суспільство : підруч. інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти / О. І. Пометун, Ю. Б. Малієнко, Т. О. Ремех. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2022. — 176 с.

3. Малієнко Ю. Реалізація ідей педагогіки партнерства НУШ у модельній навчальній програмі «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» (авторський колектив Пометун О. І.) / Ю. Малієнко // Управління якістю освіти в умовах реалізації формули НУШ : зб. м-лів наук.-практ. конференції / упорядн. Сташенко М. О. – Луцьк: ВІППО, 2022. – С. 89-92.

4. Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/hromadians-ka-ta-istorychna-osvitnia-haluz/> .

5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20seredny-a/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.